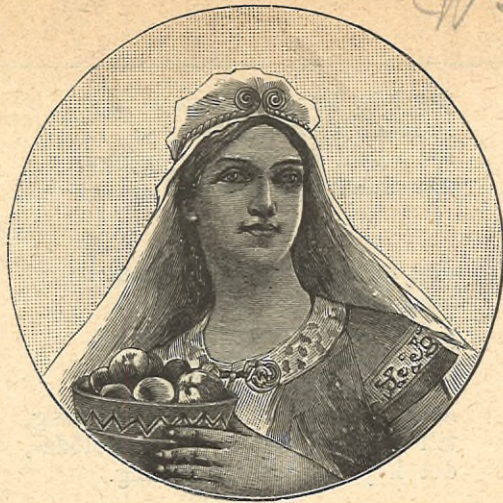

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

W. Andersson St. Paulsg. 39 25

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 96 (671).

LÖRDAGEN DEN 2 DECEMBER 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. > 5:— IDUNNS MODETID. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÅKRAST KL. 2—3.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPNA KL. 10—5.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÅRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
	LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

FRÅN ANDRA SIDAN RAMPEN: TEKLA ÅHLANDER.

TEATERLEGENDEN berättar om Eugène Scribe, att han en gång vid bevistandet af premiären af ett af Alfred de Mussets dramatiska stycken vände sig till denne och yttrade:

»Hur bär ni er åt att skriva pjäser, som alltid slå an på publiken? När jag utarbetar ett stycke, sker det i den bestämda afsikten att roa och intressera åskådarna, men likafullt kan det hända, att jag misslyckas. Hur går ni tillväga?»

»Jag skriver för att roa mig själf,» svarade Musset.

Den enkla anekdoten — den må nu vara sann eller ej — ger en träffande bild af de båda dramaturgernas skaplynnen: Scribe, faiseuren, effektsökaren, och Musset, den borne skalden, som, föraktande hvarje coup de théâtre, skref direkte ut af sin inspiration.

Bland den sceniska konstens utöfvare träffa vi också den effektsökande faiseuren, som ej begär bättre än att fånga publiken med sina tekniska knep, bredvid den allvarligt arbetande konstnären, för hvilken uppgiften är det förnämsta och applåderna och berömmet af sekundär betydelse.

Den sceniska artist, hvars bild inleder Iduns dagsnummer, har sedan många år dokumenterat sig hos vår teaterpublik som en konstnärspersonlighet af det äkta slaget, hvilken ej nöjer sig med lättköpta segrar, utan oafbrutet kämpar sig framåt och uppåt under trägna lifsstudier och en aldrig hvilande sträfvan att vidga sin andliga synkrets.

Om man skulle spörja fröken Åhlander huru hon går tillväga att alltid glädja och värma åskådarna med sin konst, blefve hennes svar förvisso:

»Jag arbetar för att glädja mig själf.»

Ty så är det. Hon har fått arbetsglädjens dyrbara gåfva, hvilken för hvarje yrkesutöfvare är en nödvändig häfstång, men kanske allra outhärligast för konstnären.

Det är henne en njutning att studera in en ny karaktärsroll, hvori hon riktigt får fördjupa sig, och där hennes artistintelligens blir i tillfälle att mejsla ut dessa verkligstrogna detaljer, som förläna bilden, då den slutligen kommer i rampluset, den rätta prägeln af lif och sanning.

Och hon har skänkt vår publik många sådana gestalter under det nu tilländalupna

TEKLA ÅHLANDER I SITT HEM.

EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

kvartsekel, som hon verkat vid Dramatiska teatern och där hon i nästa vecka på sin recett- och jubileumskväll ämnar visa sig i en af sina komiska glansroller, fru Bonivard i det franska lustspelet »Duvals skilsmässa.»

Fröken Åhlanders teaterbana har städse kännetecknats af en mindre vanlig helgjuttenhet, emedan hon redan tidigt blef flyttad in i det rollfack, hvartill hennes begåfning afgjort hänvisade henne: äldre, komiska och ampra kvinnor, från den respektgifvande snabbtalningsmaskin, som heter svärmor, och så hela skalan igenom ned till den trälände tjänstekvinnan med sin bittra och drastiska syn på lifvet. Bredvid dessa figurer har hon äfven att framvisa ett galleri af älskvärda gamla kvinnor, varma och blida som mild höstsol, där de med bindmössa på det hvita håret och stickstrumpa i handen se på lifsföreteelserna med den fridsälla ålderdomens optimism.

Ett talande bevis på smidigheten i hennes konstnärnaturell äro de vidt skilda typer, hon under de senaste åren framställt. Där möta oss gumman Berfelt i Anna Wahlenbergs skådespel »Löndörren», Frosine i »Den girige», fru Ström i »Blommor i drifbänk», Nille i »Erasmus Montanus», fru Lyders i »Guldkarossen», fröken Häger i »Oegentligheter», fru Kanrowa i Turgenjews lustspel »Arfskiftet», gumman Fadette i det föräldrade sensationsdramat »Syrans», den döfva gamla frun i Geijerstams »Svärfar» samt den ampra svärmodern i »Min sonhustru», många andra roller att förtiga.

Och nu, efter tjugufem års oafbruten verksamhet i Thalias tjänst, står fröken Åhlander mer konstnärligt stark än någonsin och med en sinnets spänstighet och friskhet, som om de många åldriga kvinnoskepnader, hon skänkt lif och karaktär på scenen, föryngrat henne.

När man ser henne i hennes hem, hvars ordnade och smakfulla prägel vittnar om, att den talangfulla artisten äfven besitter husliga intressen, och man där hör henne tala, än om scenisk konst, än med värme och sakkännedom fördjupande sig i spörsmål af allmängiltig art, har man nyckeln till hennes andliga friskhet gifven. Det är hennes kärlek till lifvet i dess mångfald af former och yttringar; lifvet väcker hennes varma sympati, dess skuggor och dagrar framkalla hennes medkänsla eller glädje, och om dess löjliga svagheter ovillkorligen fresta hennes ironi till anlopp, blir denna ironi aldrig skarpare, än att konstnärinnans egen optimistiska lifsuppfattning förmår klinga igenom.

Däraf det artistiskt vederhäftiga i hennes konst och det sunda och helgjutna i hennes personlighet.

Hennes lifskärlek tog sig särskildt ett vackert uttryck, då hon vid ett tillfälle berättade om den sjukdom, som i våras var nära att bryta hennes krafter och för hvilens häfvande en operation blef nödvändig.

När läkaren för henne förklarar, hur saken stod och hon måste besluta sig för det, som var oundvikligt att genomgå, såvida hon skulle ha någon utsikt att återvinna hälsan, genomkämpade hon med sig själf ett kvalfullt dygn, ty operationen kunde likaväl bringa död som lif. Aldrig tillföre hade behöfvat att lefva känts henne starkare, och hon tyckte, att det ännu fanns så mycket, som hon kunde och borde uträtta i lifvet. Småningom återvann hon emellertid sin sinnesjämnvikt och med den resignationen och modet, och lugnt lät hon sig

föras till operationsbordet, efter att, ordningsmänniska som hon är, noggrannt ha beställt om sitt hus.

Efteråt, när hon änyo fått riktigt fotfäste i lifvet och hon första gången trädde utom sjukrummets väggar, möttes hennes öga af den nyss framsprungna sommaren — det var i juni månad — och det tycktes henne, som om natur och människor, luft och skyar tedde sig i ett ljus, klarare och skönare än någonsin tillföre.

Vänners röster nådde åter hennes öra, och helsad af deras handtryckningar, gick hon änyo ut i lifvet, tacksam och glad, med skärpt andlig syn och hörsel, som stundom den får, hvilken känt luftdraget från dödens vinge.

Det blir ett utslag af hennes egen inneboende lifsglädje och käckhet, då hon i nästa vecka på sin recettafton visar sig för teatervännerna, dels som den dråpliga fru Bonivard i »Duvals skilsmässa», dels som den hurtiga och hjärtegodas fru Monika i »Evas systrar». Utan risk att spå orätt kan man förutsäga, att publiken då skall ägna Tekla Åhlander en entusiastisk hyllning för allt, hvad hon under sin tillryggalagda teaterbana skänkt af gedigen och frisk konst och därjämte en uppriktig tillönskan, att ännu många lifstyper måtte genom henne taga gestalt på »de bräder, som föreställa världen.»

ERNST HÖGMAN.

SÅNGENS VÅR.

Pris eder, toner, som vingat
vår känsla i unga år!
I eder vår lifsfröjd klingat,
vår klagan vid vänners bår,
hvad skärast vi drömt och diktat
I skönhetskrud hafven skänkt,
hvad bäst vi velat i biktat,
I tolkat hvad högst vi tänkt.

Men aldrig makten hos eder
så djupt och så fullt jag känt,
som när i de ungas leder
jag stod, en sorglös student.
Om öfver min vardags gamman
en vemodsskugga sig bredt,
I smälten harmoniskt samman
min fröjd och mitt ve till ett.

Se'n dess I ständigt mig följen,
så glada som lärkors skri,
när vågen sprängt sina höljen
och sorlar jublande fri;
och aldrig varder mitt sinne
så åldradt, att jag ej har
för eder en sträng där inne,
som dallrar till återsvar.

Ty sjunker dagen så mulen
och tyngande hvardagsgrå,
att knappt en solglimt förstulen
på skuggorna mäktar rå,
än kunnen I minnen locka,
så soliga, för min syn,
att molnen, som tätt sig skócka,
med ens förjagas från skyn.

Jag ser, hur eldarne glimma
från slätten en Valborgskväll,
då vi i skymningens timma
åt ljuset ägna vårt hell;

jag hör, hur sångerna klinga
inunder hvita banér
att våren en hyllning bringa,
när »härligt majsol ler».

Jag minnes, hur Odinslunden
med hjältekonungens vård
i mörknande aftonstunden
blir »minnenas tempelgård»: —
då blossen flämtande glöda
kring dunkel och skuggfylld gång,
till »hjältar, som bedja och blöda»,
det höjes en samfäld sång.

Jag milda toner hör sväfva
från klingande serenad,
när majnattens dagrar väfva
sitt flor kring slumrande stad.
Hvad vaknande kärlek skärast
sig diktar i aning och dröm,
hvad bäst den hoppas och kärast —
allt böljar ur rytmens ström.

Jag står på de stilla gårdar,
där tidigt skördade led
i skygd af hägnande vårdar
förtros åt hvila och fred.
När fanorna djupt sig sänka
och vännerna sorgsna stå,
sin tröst dem tonerna skänka
och sia »ro i det blå».

O, ljude ock vid min kista,
när jag har somnat en gång,
en hälsning från lifvet, en sista,
i dig, du min ungdoms sång!
Det soliga ljus, som fyllde
min första leende vår
och mödans dagar förgyllde,
låt skimra öfver min bår!

E. N. SÖDERBERG.

HANDARBETETS VÄNNERS UTSTÄLLNING. FÖR IDUN AF E. G. FOLCKER.

DET ÄR i sanning en för svenska kvinnor stolt anblick, som i dessa dagar erbjuder sig i konstakademiens tre stora utställnings-salar. Dessa väggar, som många gånger visat oss talrika konstens verk både af lärings- och mästarehand, både från förgångna tider och från de sista dagarna, ha dock aldrig ännu varit bakgrund för en så rik, så växlande och dock så genomgående förträfflig samling af konstverk.

En stolthet för kvinnan är det, att det är den kvinnliga konstfärdigheten, som här ensam producerat sig, och orsaken till det vackra och ypperliga resultatet är, att denna arbetat uteslutande på sitt eget speciella och legitima område.

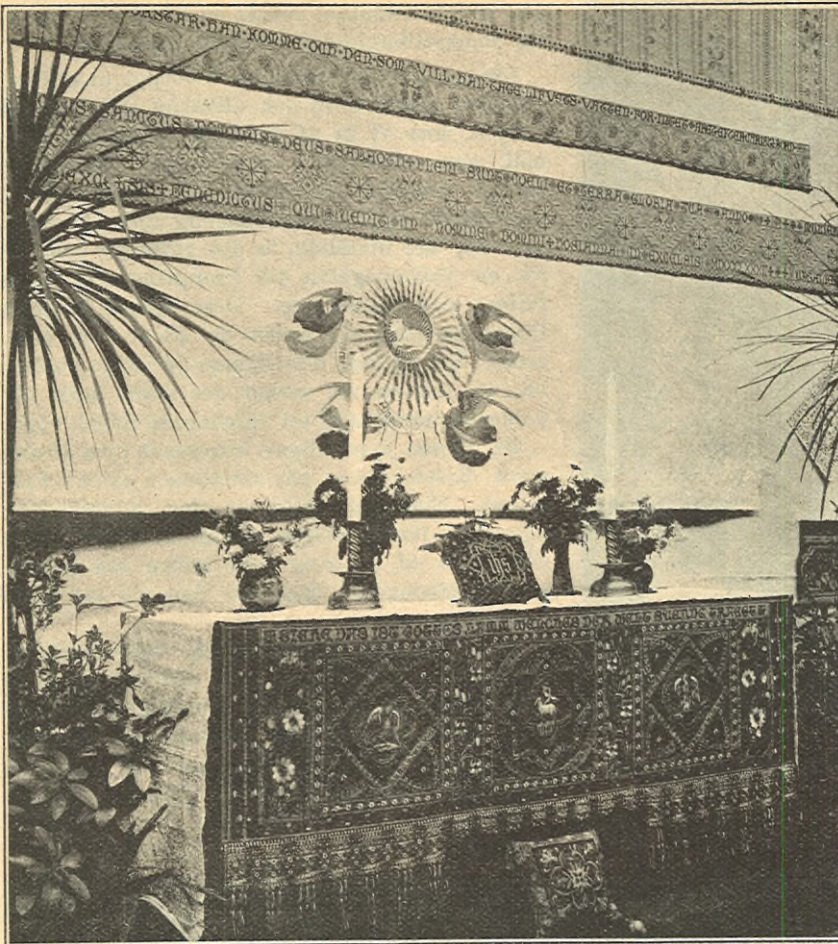
»Handarbetets vänners» hela verksamhet, uttänkt, påbörjad och genomförd af kvinnor, är en af vårt lands allra vackraste företeelser på det konstnärliga området, så mycket mer att skatta, då vi i detta afseende jämföra oss med många andra länder, äfven dem, som eljes varit före oss i allmänt konstnärlig utveckling.

Då därför Föreningen nu firar sin tjugufem-åriga tillvaro med att i samlad grupp framvisa alstren af denna sin långa och fram-

Bland nu befintliga Cacaosorter
intages säkert förnämsta platsen af

HULTMANS CACAO

Guldmedalj
vid 1897 års Konst- och Industriutställning
i Stockholm.

A. Blomberg foto.

HANDARB. VÄNNERS UTSTÄLLNING: TYSKA KYRKANS ANTEPENDIUM.

gångsrika verksamhet, så blir denna utställning af ett alldeles säreget intresse.

Det intryck, som först och ovillkorligen tränger sig på oss redan vid inträdet i utställningslokalen, är intrycket af en sällsynt, nästan fulländad lycklighet i de allmänna anordningarna. Van, som man är, att i en lokal sådan som denna finna rader eller grupper af målningar i förgyllda ramar mot en tämligen indifferent bakgrund, tjasas man af den formriktighet, den varma mättade färgprakt, som nu fyller hela salen. Vår nästa känsla är beundran för den smakens och färgsinnets träffsäkerhet, som möjliggjort ett sådant resultat. Man tänke sig svårigheterna att af detta i former och färger så ytterst skiftande och olikartade material samarbeta ett helt af så harmonisk verkan, att ordna dessa hundratals färgskimrande stycken på ett sådant sätt, att de tillsammans dock endast verka färg, icke färger: idealet för all färgsammansättning.

Dock, det är ju hos »Handarbetets vänner» vi befinna oss, och vi behöfva icke allt för mycket förvånas, att det vi äro vana att där finna hos hvarje särskild sak äfven finnes hos alla tillsammans.

Ännu en förträfflighet i de allmänna anordningarna är den genomförda kronologiska uppställningen, genom hvilken man så att säga steg för steg genom de tre salarna kan följa utvecklingsgången af föreningens verksamhet från dess första reformatoriska försök, till dess nuvarande ledareställning inom vår textila konst.

Innan vi börja denna ytterst lärorika och intressanta vandring, böra vi dock ej försumma tillfället att kasta en blick på den textilkonst, som härskade då »Handarbetets vänner» började sin verksamhet och i opposition mot hvilken den just arbetade.

Utställningen bjuder också på en särskild samling af dylika föremål anordnade i ett mindre rum. Detta är en »lycklig tanke», hvilken innebär en berättigad stolthet öfver resultatet af föreningens sträfvanden, men inga-

jämst sin konstfärdighet tving.

Hvad som i första denna art af textilproduktion, var försöket att direkt efterhärma naturföremål i materialer och med en teknik, som för sådant ändamål var fullkomligt omöjlig, att måla tafior i ullgarn eller pärlor; det var vidare lusten att anbringa dessa tafior på platser, där en taffla är orimlig, och det var slutligen okänsligheten för formernas skönhet liksom för färgernas harmoni. Det var en tid, då ornamentet var bortglömdt eller föraktadt och, då det någon gång fanns, hade formen af ett barns krumelurer i utklippt papper. Den så godt som enda, om icke kända, så dock använda sömnadsart var korsstygnbroderiet och med detta afbildades allt mellan himmel och jord, borgar och torn, herrar och damer, hundar och katter, blommor och träd.

Men riktigt skickliga brodöser synas icke ha nöjt sig med att endast härma målarkonsten, de sträckte sin äregirighet af-

lunda får — såsom en och annan möjligen vill fatta det — anses för en liten elakhet mot de döda. Samlingen är nämligen visst icke vald af det minst goda från denna förgångna period, utan »fullt representativ» för sin tid.

Den generation, som uppväxt sedan dess, lär knappast kunna tro på möjligheten af, att detta en gång varit den allmänna smaken, och de, som voro med redan då, böra sannerligen glädjas, att detta är förgånget. Men — Gud bättre — helt förgånget är det ännu icke; icke blott finnes mycket af arten kvar i mångt hem från de gamla tiderna, utan den produceras nog alltjämt här och hvar i bygderna; i mången »tappiserihandel» säljas ännu mönster af detta slag, och många, många flitiga kvinnofingrar öfva allt på dessa och liknande

rummet kännetecknade

ven till skulpturer och skapade reliefer i kortklippt ullgarn; till statyetter eller byster tycks dock skickligheten ej ha sträckt sig.

Det lilla rummet med sina raffineradt enfaldiga trädgardiner innehåller många prof af dylik »tapisserisöm». Där finnas eldskärmen med de romantiska scenerna, dynorna med de vackra flickorna, pallarna med de små hundarna »i rundel», de trädansamlingarna, och framför allt blommor, mycket blommor i »härnad liknelse» af Floras barn.

Och där finns ett spjällsnöre, som — förtjänar att ses! För oss är det ett »chamber of horrors» detta lilla rum, och det är nästan rörande att tänka, att dess innehåll en gång förnöjt och glädt våra mödrar, därför att de »icke kunde bättre.» Det erinrar om den vanliga frasen i de kalligrafiska intygen att: »sådan var vår stil», då vi började.

*

De arbeten, som under de gångna tjugufem åren utgått från föreningen själf och representera dess verksamhet, äro anordnade i de tre stora salarna, men det är icke endast af denna tillfällighet, som det ligger nära till hands att vid en öfversikt som denna göra en tredelning af utställningen i dess helhet; det är lätt nog att den förutan skilja mellan tre olika facer inom föreningens verksamhet. Visserligen har denna, såsom all periodindelning, sina öfvergångsformer och undantag, men, om vi också finna dylika inom hvar af dessa trenne rum, ligger dock till grund för hela anordningen en tanke, som måhända ser ut som en händelse.

I den stora salen till höger finna vi alstren från Handarbetets vänner's första tider.

Dess opposition hade gällt den kritiklösa

A. Blomberg foto.

HAND. VÄNNERS UTSTÄLLNING: GRIPSHOLMSGRUPPEN MED KRONBERGS MATTA.

A. Blomberg foto.

HAND. VÄNNERS UTSTÄLLNING ÖPPNAS I NÄRVARO AF D. K. H. KRONPRINSEN, PRINS CARL OCH PRINSESSAN INGEBORG.

och falska naturhärminingen, de grella, skärande färgerna och den simpla tekniken.

Då den såg sig om efter nya, ädlare mönster, vände den sig till det bästa tänkbara: det fosterländska, och den fann här två vägar öppna; den ena syntes vara en genväg, men var en återvändsgränd, den andra var en längre, mödosammare väg, men den var säker, och den leder ännu alltjämt framåt.

Vid denna tid hade intresset för vår forntid flammat upp i ny låga, vår arkeologiska forskning hade vunnit nya och ärorika segrar, vår konst tog gärna sina ämnen från de gamla sagorna, och konstindustrien skyndade att tillägna sig motiv från den fosterländska ornamentiken. För det konstnärliga handarbetet trodde man sig äfven där finna en formvärld, som förtjänade att efterliknas, och så uppkom de »fornnordiska» mönstren.

Utställningen visar en ganska rik samling af dylika, använda för många olika ändamål, särskildt i en serie borddukar kan man studera deras märkvärdiga olämplighet. »Drakslingan» är det vanliga motivet och utföringssättet nästan alltid »påläggssöm». Hvad färgerna beträffar tycktes man, rädd för den föregående granna bjärtheten, kasta sig till en motsatt ytterlighet: det grådaskiga, en ton som kännetecknar de flesta hithörande textilarbeten. Det orimliga i användandet af dylika mönster låg icke blott däri, att de, ursprungligen snidade i trä eller huggna i sten, voro fullkomligt främmande för konstsovnadens teknik, det låg främst däri att de tillhörde en utdöd kultur, som icke kunde med konstlade medel återväckas till lif. Lika hett som entusiasmen brann för den fornnordiska stilen, lika hastigt slocknade den också och hör nu till det längst förflutna i denna förenings annaler.

Samtidigt hade emellertid en annan art af förebilder påvisats, mer verkligt fosterländska än de förra, det var allmogeväfnaderna och broderierna. Den unga föreningen tillägnade sig hela den rika skatt af mönster och af olika väfnadstekniker, som funnos kvar, ehuru nästan glömda, främst inom Skåne, men sedermera genom allt flere af våra provinser. Upptagandet, bearbetningen och förädlingen af denna gedigna och äkta textilkonst har varit Handarbetets vänners förtjänstfullaste gärning, och från denna aldrig sinande källa har förenin-

gen alltjämt kunnat sprida en lifgivande, kraftig smakströmning öfver hela vårt land.

Såsom allmogeväfnaden i början användes, var den något tung och allvarlig i färgen, ett intryck som vi få af de flesta bland de föremål, som utställas i denna sal. Bland de många bonader, draperier och möbelstoffer i krabbasår, opphämta, dukagång eller rödlakan, som här äro utställda, är det garnityr, som varit en bröllopsgåfva till kronprinsparet, utan tvifvel det präktigaste. Dess djupa, kraftiga färger ha stått sig under de 18 år som gått, sedan det väfdes, och liksom de öfriga stofferna af samma art verkar det ännu inför vår moderna smak med ett välgörande nobelt lugn.

En annan synnerligen intressant pjes är den stora flossamattan på estraden i salens bakgrund. Signerad 1876, är den faktiskt föreningens första större matta, och ehuru den efterföljts af en lång serie större och präktigare golfbonader, försvarar den väl sin plats bredvid dessa.

Den svenska allmogestilen tillfredsställde emellertid icke ensam den alltjämt sökande och pröfvande föreningen. Redan tidigt började den taga inflytelser utifrån, och den stil, som därvid först upptogs, var den tyska renaissance. Denna hade på 70-talet hos oss

A. Blomberg foto.

HAND. VÄNNERS UTSTÄLLNING: HÖRNET MED KRONPRINSESSANS BILD I STORA SALEN.

A. Blomberg foto.

CARL LARSSONS GOBELIN »KRÄFTFISKE», VÄFD AF HANDARBETETS VÄNNER FÖR PARISUTSTÄLLNINGEN.

blifvit härskande inom alla grenar af konstslöjd, och på denna utställning finna vi nogsamant, hvilken stor roll den spelat äfven inom vår textila konst. Hit hör framför allt denna myckenhet af broderier i blått på hvitt, som fyller salens hela ena sida, rena imitationer sller trogna efterbildningar af de gamla tyska mönsterböckerna från 1500-talet. Vackra och prydliga i sin art, förefalla de oss dock redan efter dessa få år främmande och otillfredsställande.

Men sökandet bland »stilarna» fortgick; med tyska förläggplanscher som mellanhand studerades de orientaliska stilarterna — en rad af ypperliga broderade borddukar på långväggen jämte åtskilligt annat vittna om dessas inflytande. Den romanska stilen gaf upphof till en mängd utsökt fint och mödosamt broderade arbeten i rikt skiftande färger och minutiösa mönster likasom till storfigurade förhängen och bonader i grof applikation.

Men om man också då och då vågade sig på en rikare färgsammansättning, en kraftigare kontrast, så låg dock öfver hela denna tid ett grått eller brunt tycke, som man återfinner äfven öfver detta rum; om man vill se det koncentreradt hos ett ensamt föremål, så finnes det drifvet till sin ytterlighet nästan såsom en mara af tråkighet och ledsnad i det stora draperiet med djurbilder och isländskt tänkespråk i salens bakgrund.

*

Hvilken kontrast att träda ut i det långa galleriet, som bildar utställningens midtparti och innehåller alstren från föreningens andra skede. Det är stilarnas period; från den tyska renässansen vänder man sig till dess motsvarighet i andra länder, man upptog och pröfvade barocken, rococoen och de nyantika stilarna, man forskade bland gotikens textila skatter, och man gick ända tillbaka till den gamla assyriska ornamentiken, samtidigt med att man lärde af Kinas och Japans konst. En hel värld af nya formelement kom till synes, heraldikens stiliserade stränghet likaväl som en tuktad naturalisms ljusa blomprakt gäfvö sin tribut.

Färgerna blefvo friskare, kontrasterna starkare; det var en lysande tid och dess återsken hvilat öfver salen här.

Mycket af hvad här visas är ännu i friskt minne från föregående utställningar, och jag behöfver endast påminna om några af dessa många präktiga verk.

Ena långväggen upptages af den kyrkliga texilkonstens alster, en art hvori Handarbetets vänner vunnit det ärofullaste namn. De tre altarborden med sina dyrbara antependier, likasom de utsökt nobla altarspetsarna i hvitt och guld därofvän visa en till sin anda och sina former inspirerad romansk stil. Kalkkläden och altardukar, antependier och bordryer i alla slag af sömnadssätt och med en ypperlig samverkan af färger och formmotiv gifva

en ståtlig bild af denna face i föreningens verksamhet.

Å motsatta väggen tronar »Kronbergs matta» i sin mättade färgglans, bekant för oss från »Saul och David», men numera äfven från flere hem. Ett ännu kraftigare färgackord anslår den stora applikationsmattan med assyriskt motiv på samma vägg, och den skimrande prakten når sin höjd i de med guld och silke broderade breda dörrlambrequinerna med draperier i gult siden i rödbrunt och i grön sammet. Bordtäcket från Gripsholm i gult på grön sammet ansluter sig troget till den stil, hvori det är komponeradt, och verkar genom sin kraftiga och dock ädla färgkontrast. De stora länstolarne i finaste gobelin med guld imitera också de på ett ypperligt sätt en bestämd stil, den franska barocken, och skulle försvara sin plats bredvid den gamla förebilden i Gripsholms tronsal. Den långa serien af andra stolar med hautelisseklädsel visar de olika stadierna af föreningens så utomordentligt lyckade arbete i denna teknik och utgör, jämte prof af samma väfnadsart från den äldre tiden samt de från den allra senaste, en af tyngdpunkterna i denna utställning.

En rococofåtölj med broderi af blommor i chattersöm på violetten siden samt ännu mer en kudde i 1600-talets stil med en fågel bland halft naturalistiska blommor ådagalägga jämte sin charmanta komposition den underbara konstfärdighet i sömnad, hvaraf ej få af före-

ningens arbetande systrar äro i besittning. — Redan i detta stilarnas galleri upptäcker man emellertid på ett och annat ställe mönster, hvilka »sticka af» genom sin här frammande och originella prägel — det är förelöparne till föreningens tredje skede, nutiden.

*

Salen till vänster är invigd till den nya konsten och därmed till det sökande och opröfvade, men också till det själfständiga och personliga.

Den allmänna uppmärksamheten drages här genast till fonduflan »Carl Larssons gobelin», väfd för Parisutställningen. Jämförd med konstnärens »kartong», visar sig denna väfnad vara en ytterst skickligt gjord översättning från ett mycket svårt original på främmande språk. Det är ett lyckadt första försök, men man har rätt att hoppas, att den intelligente mästaren nästa gång skall hinna lära sig något mera af det textila språket och att samarbetet mellan honom och hans översättare då skall gifva ett ännu bättre resultat.

Några vackra stolsklädslar i hantelisse — särskildt en rococofätölj med blommor — samt G. Wennerbergs väggbonad från Nationalmuseum utgöra i öfrigt de senaste nyheterna i denna teknik. Hos dem märker man emellertid ännu icke något försök i riktning åt modern stiluppfattning; det är bland de senaste broderierna och mattväfnaderna, som en sådan gör sig gällande, och detta i ganska hög grad.

De två väldiga flossamattorna å salens båda långväggar äro fullt moderna, ehuru måhända ännu icke i ordets populära bemärkelse. Genialiskt komponerade i sina från all tradition fria mönster och af en alldeles briljant färgverkan, utgöra de något af det bästa, som föreningen hittills åstadkommit, och gifva löften om en ny utveckling i rätt riktning. Samma egenskaper återfinna vi hos en mängd föremål inom detta rum. Den breda väggbonaden i blått, rött och grönt med applikation på hvitt linne är lika ståtlig i komposition som kraftig i sin färgverkan, den utgör ett förträffligt uppslag till en ny art af väggbeklädnad och borde efterföljas af flere komponerade af samma säkra hand (hvilken vi för öfrigt igenkänna, och alltid med stort nöje, i åtskilliga af mönstren här).

En annan hand, eller skola vi säga två händer, ha vi märkt i de nyssnämnda stora mattorna, och deras verk återkomma här och hvar i detta rum, alltid präglade af en utsökt originalitet, en genialisk komposition och färgsättning.

Fullkomligt nya äro de gardiner i hvitt med färger, hvilka finnas exponerade på den stora estraden till höger.

Här framträder det moderna tycket i all sin säregna, fascinerande originalitet. Någon beskrifning af mönstermotiven låter sig knappast göra, annat än såsom växtmotiv, då det icke finnes någon blomma, om hvilken de särskildt erinra, de synas direkt skapade ur en konstnärs »eigenes Bewusstsein», och det intryck man får är af ädla eleganta former i kraftiga färger af blått, grönt, rött mot den hvita enfärgade botten. Det är en textilkonst, som fullt kan mäta sig med den, hvilken, utöfvad af några kontinentens mästare, redan fått ett stort rykte, och det är en förnöjelse att kunna förespä dessa mönster en lika ryktbarhet, då de nästa år få komma under den stora världspublikens ögon på utställningen i Paris.

*

Hela utställningen igenom och ända ut bland detta modernaste ha vi märkt här och där likasom en folie till det andra, ständigt åter-

kommande fast i rika variationer, ett element: det fosterländska — allmogekonsten. Vare sig det varit skånska drätter eller bonader, väfnader och spetsar från Dalarne eller Delsbomsnader, så ha deras enkla, ursprungliga mönster, deras lugna, klara färger verkat som en hvila för ögon och sinne. De ha »stått sig» bredvid det grannaste liksom bredvid det originalaste och man har aldrig »tröttnat» på dem.

Den skatt vi i dess mönster äga är nog den dyrbaraste och det är Handarbetets vänners största berömmelse, icke blott att de lyckats framföra den ur glömskans mörker, utan än mer att de alljämt vårda den och ägna den sin kärleksfulla omsorg.

ETT SEKELBARN.

»Hvad gör det om hundra år!»

(GAMMALT ORDSTÄF.)

NÅ JA! Efter vi äro inne på ordspråkens område, så låtom oss fortsätta.

Det heter i ordstafsörrådet på ett ställe. »Tiderna förändras, och vi förändras med dem.» och på ett annat: »Ingen regel utan undantag.» Ett levande exempel på rättmätigheten af detta senare lämnar Idun i dag med återgifvande af bilden härovan. Kan man någon af våra läsare tro eller tänka sig, att porträttet af fröken Beata Frunck invid denna lilla text föreställer en kvinna, som den 2:dra december innevarande år ingår i sitt hundra år?

FRÖKEN BEATA FRUNCK.

»Omöjligt!» hör jag eder säga.

Jo, det är dock verkligen sant, och hennes gamle vän, som nedskrifvit dessa rader, har själf sett dopattesten, utfärdad af pastor i Skultuna församling, hvarigenom tydligen visas, att flickebarnet Beata föddes inom denna församling den 2 december 1800 af föräldrar, hvilka då hade anställning vid Skultuna bruk. Detta om åldern, — sålunda bevitnad. Att bilden skulle vara tagen för många år sedan, däremot protesterar jag på det bestämdaste, ity att jag fredagen den 17 november klockan 11.30 förmiddagen hämtade »lilla Beata» i droska från hennes bostad, det af fröken Erika Tersmeden stiftade »Hemmet för gamla», Garfwaregatan n:r 3, hvarom Idun för någon tid tillbaka haft en särskild artikel.

Sålunda äkte vi, lilla Beata och jag, till fotografirnan Bröderna Anderson, Klara Vattugränd — Vasagatan n:r 20.

»Nog kunde vi ha åkt i spårvagn, så hade det blifvit mycket billigare,» sade Beata.

»Det gör ingenting,» sade jag, »ty Idun betalar omkostnaderna.»

Ja, nu skullen I, mina damer, sett lilla fröken Frunck — »den ungdomligt gamla» — hur lätt hon trafvade upp för de många trapporna ett långt stycke ofvanom järndörren till översta vinden, där ateliern finnes. När Beata stod i sjätte trappan, stod jag flåsande i fjärde.

Tillsammans följdes vi in i ateliern.

Ömsesidig presentation: »Fröken Frunck — fotografen herr H. G. Anderson!»

Jag hviskade till fotografen: »Hur gammal tror Ni, att den där lilla fröken är, som ni nu skall fotografera?» — Han hviskade: »Hon är nog omkring 70 år.» — Jag hviskade tillbaka: »Ett hundra, min herre!» — »Omöjligt,» genmålde fotografen, — alldeles som jag här ofvan nämnt, att Iduns älskvärda läsarinna antagligen yttrat.

Den artige fotografen erbjöd sig nu att hjälpa af lilla gumman med överpluggen, men erhölet omedelbart ett vänligt svar: »Tack, min älskvärde herre, tro inte, att jag är så pjäskig, att jag behöfver någon hjälp.» Härpå tog fröken Beata fram ur sin redikyl en vit mössa och fiffade sig för fotograferingen.

Nu var allt klart. Liten fröken Beata såg sig omkring i den ståtliga ateliern och utbrast: »Här har jag varit en gång förr. Låt mig se, — det var år 1886, då den snälle professor M. ville hafva mitt porträtt.» Fotografen slog upp sin registerbok, och där stod mycket riktigt under år 1886 fröken Beata

Frunck som fotograferad. Hennes minne är således godt, syn och hörsel förträffliga, och hälsan öfver allt beröm. — »Hvad kan man mer begära af Gud i himmelen!»

Den vördade åldringen har på sin tid under flere år haft anställning och hem i släkterna Königs och frih. Adelsvärdas familjer och åtnjuter från båda dessa en mindre pension. Då hon numera i Hemmet för gamla mot en ringa afgift erhåller eget rum, fullständig god kost, uppässning m. m. och därtill är på det ömmaste omhulad af föreståndarinnan, samtliga pensionärer och gamla vänner, så har den gamla i sin lefnads afton att glädja sig åt bekymmerfrihet, vänskap och frid och skall förvisso på den hundra födelsedagen med tacksamhet instämma i vår störste psalmsångares ord:

»O Gud, som mina steg ledsagar
Ifrån min vagga till min graf,
Dig helgas främst bland mina dagar
Den dag, då Du mig lifvet gaf.»

KNUT TERSMEDEN.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

HANDARBETETS VÄNNERS JUBILEUMSUTSTÄLLNING. Från denna praktfulla exposition bjuder Idun i dagsnumret sina läsarinna, förutom åtskilliga detaljbilder af skilda utställningsföremål, äfven en intressant bild, återgifvande utställningens öppnande i närvaro af kronprinsen, prins Carl och prinsessan Ingeborg, hvilkas välbekanta gestalter synas å estraden i fonden. Till vänster om estraden står föreningens förförande, fru Anna Wallenberg, som just håller sitt invigningstal; för öfrigt fyllas stolraderna af medlemmar af föreningens styrelse och inbjudna.

*

ETT DÖDSBUD FRÅN ENGLAND. Lady Salisbury, den engelske premierministern lord Salisbury's maka, har nyligen aflidit efter en längre tids sjukdom. Det stora örikets befolkning står sörjande vid den bortgångna kvinnans graf, ty liksom hennes yttre var ståtligt och fängslande, var hennes hjärta varmt och hennes karaktär ädel. För sin make var hon en den mest trofasta liffsledsagariinna, och för många af sina segrar på den politiska vädjebanan har lord Salisbury sin hustrus varmhjärtade och kloka råd att tacka.

LADY SALISBURY.

Dotter till lord Alderson, som en tid var domare vid skattkammardomstolen, ingick hon vid fyrtyotvå års ålder äktenskap med den engelske premierministern.

DEN LITTERÄRA JULFLODEN stiger nu för hvarje dag högre och högre, öfversvämmande bokläsarens diskarna och tidningsanmälnares arbetsbord. Det är icke möjligt att i dessa bråda jultidsdagar hinna ägna alla nyheter mer än en första yttligare granskning, och dessa rader afse endast att för vår läsekrets i korthet påpeka några af de bokalster, som ligga oss närmast på vårt skrifbord.

På Hugo Gebers förlag föreligger ett arbete, hvars blotta författarnamn är tillfylles att föra det in i alla goda svenska familjekretsar: »Brännningar», en samling verklighetsbilder, berättade af Amanda Kerfstedt. Fru Kerfstedt är, ej minst af Iduns publik, känd och erkänd som en af våra allra talangfullaste författarinna, och en ädelt allvarlig ande uppbar alltid hennes diktning. Hvarje ny bok af hennes hand är därför en kärkommen skatt för svenska hem.

På Albert Bonniers förlag lyser främst ett annat af våra kvinnliga stjärnornas: Selma Lagerlöf. Hennes »Drottningar i Kungahälla» jämte andra berättelser gifva i rikt mått den starka, färgmättade stämning, som denna ovanliga diktarinna förmår breda såväl öfver nutidsdrama som legend. Och oftast och helst rör hon sig, som bekant, på legendens sagoskimrande banor — så äfven här! Två tredjedelar af hennes nya bok ägnas däråt. Men äfven

moderna bilder, etsade med en mästars säkra hand, upprullas inom dess blad, bland andra den först i Idun publicerade novellen »Romarblod», sjudande af sydlandsk glöd och lidelse.

Ett kvinnligt diktarnamn af rang från broderlandet introduceras inför svensk publik genom Clara Tschudis biografiska skildring af »Napoleons moder». Letitia Bonaparte är här tecknad på ett så levande och alligenom fängslande sätt, att det präktigt utstyrda och med illustrationer försedda verket helt visst skall finna talrika läsare i en tid, då intresset för denna intressanta historiska epok visat sig särskildt lifaktigt.

Ännu ett för Iduns läsare bekant och kärt namn skymtar bakom märket »En gammal skådespelare», som bjuder på en samling elegant och liffullt berättade »Skolpojksminnen med flere glada hägkomster från flydda dagar». Det är nämligen hr Adolf Hellander, som här sammanknutit en bukett färgrikt skiftande blommor ur sina minnens rika örtagård, och ingen skall förtryta de timmar, han med författaren tillbringar i ett prästhus på landet eller bland hans ypperligt karaktäriserade teatertyper från skilda scener.»

Obekant för våra läsare är ej heller namnet, vi nu nämna — Harald Jacobson. Denne unge diktare har redan förvärfvat sig en stor och erkännsam läsekrets, som helt visst allt framgent skall vidgas. Med en originell, kraftig och klangskön form förenar han nämligen verkligt tanke- och känslodjup. Och hans nyutkomna diktsamling »Sång» bekräftar ännu en gång, att vi i Jacobson ha en af de sångare, som sjunga — ej för melodiens klingklångs skull — utan af ett varmt kännande hjärtas oemotståndliga maning.

På samma förlag som den nyssnämnda diktsamlingen — Aktiebolaget Svanbäcks — föreligga ännu flere arbeten af intresse. Vi nämna bland dessa. »Brudansan och andra berättelser» af Ernst Didring. Den begåfvade unge författaren har — som känt — redan gjort sig bemärkt genom ett par dramatiska arbeten, uppförda på hufvudstadens scener, och Idun meddelade för ej länge sedan hans porträtt, då hans senaste pjes gick på »Dramaten». En sådan liten pärla af sund realism som t. ex. den

gripande Stockholms-skissen »Klingkan» i nu föreliggande samling bevisar, att författaren har flere strängar på sin båg.

Prinsessan Mary Karadja rycker ock allt längre upp i våra bemärkta skriftställares led. I en originell och gedigen utstyrel föreligger nu af hennes hand en fantastisk-didaktisk dikt, kallad »Mot ljuset». Det yttres originalitet motsvaras här äfven af det inres. Hör blott, hvad hon själf berättar om bokens tillkomst: »Då jag i våras befann mig i London, erhöj jag på spiritistisk väg en serie meddelanden från min aflidne man. Dessa meddelanden voro — af den art, att det för mig ej kan finnas minsta tvifvel angående meddelarens identitet. — Till sist anmodades jag att genast lämna London och att i grafkapellet vid Bovigny slott* afvakta ett meddelande från andevärlden. Jag lydde. Midsommarmattan blef jag tillagd att hämta penna och papper.» Och så skrefs på denna enda natt dikten »Mot ljuset» — utan någon medverkan af min personliga vilja.» »Denna dikt är skriven genom mig, icke af mig,» förklarar prinsessan.

En andebok alltså midt i vår prosaiska tid! Ej under att den redan på få veckor uppnått sin andra upplaga!

Med »Ramon», berättelse från Kalifornien af Helen Jackson, införes hos oss för första gången en af Amerikas mest betydande författarinnor. Detta hennes arbete, som i sitt hemland blifvit kalladt för »indianernas Onkel Toms stuga» och väckt ett storartadt upseende, förtjänar att spridas äfven till en talrik svensk publik.

En bok, som bör läsas och begrundas i alla andligen mogna kvinnokretsar, är den tyska författarinnan Helene Böhlau's roman »Möders rätt», som utkommit på C. & E. Gernandts förlag. Det är ett djupt allvarligt socialt problem, som här på ett högt och talangfullt sätt behandlas. Och äfven där författarinnans åsikter på sina håll kunna väcka gensagor, äro de väl värda att tagas under debatt.

På Gullberg och Hallbergs förlag har den glade kåsören och revyförfattaren hr Emil Norlander

* Som bekant prinsessans lustslott i Belgien. Se Idun n:r 33 för i år!

HYLIN & CO'S

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Nörsäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 18

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare Parfymhandlande i riket.

utsändt en liten stockholmsk nutidsroman, »ett kort lufs historia»: »Slagen till en slant». Det är också en bok med allvarlig tendens, ehuru den kommer från den kände skämtaren. Helt visst skall den finna många tacksamma läsare. Från samma förläggare har vidare sändts oss »Brödraskapets sju kungar» af den engelske förf. L. T. Meade, en synnerligen spännande brottmålsroman för amatörer af dylik själspsis.

Och för att nu värdigt sluta raden för dagen hafva vi till sist — men ingalunda sämst — gömt den originelle, långt före detta rikspopuläre svensk-amerikaniske humoristen C. A. Tollén, hvars till julen utsända »Brev till Nyman Wærner» verkligen i sin unika genre äro något bland det mest skrattkittlande, man kan träffa på. En massa dräpliga »gubbar» förhöja ytterligare bokens uppiggande förmåga, och det billiga lilla häftet kommer nog att gå som »smör i solsken» midt i decemberrusket.

J. N.—G.

Kofjuvelerare
K. ANDERSON
 i Jakobstorg
 STOCKHOLM

Sacave & Co
 rekommendera sina
Spanska Viner
 Kommissionslager af
Champagne, Bordeaux & Rhenska

Tandläkare TOM von HALL.
 — 15 Stureplan 15. —
 Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
 Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
 11 Birgerjarlsgatan 11.
 Rådfrågningstid 1—2. — Allm. tel. 130 57.

Tandläkare Sjöquist
 Drottninggatan 68, Stockholm.

TANDLÄKARE
G:son Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad
 Birger Jarlsgatan 13, 1 tr.
 Rikstel. 20 48. Allm. tel. 86 46.

Tandläkare G. W. Widfond
 Drottningg. 74. — Rikstel. 27 54.
 OBS.! Garanti för hållbarhet.

Tandläkare WIBOM,
 Östermalmstorg 1.
 Mottagningstid 10—12, 6—7.

DAMER, HVILKA KLÄDA SIG EFTER
NYASTE MODET,
 Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)
 Sidentygs-Export. (D)

Tandläkaren
D:r Erik G. Åkerlund
 har efter fleråriga studier och praktik i Nord Amerikas Förenta Stater öfvertagit och fortsätter Tandl. Carl Rosanders praktik i n:r 36 Malmskillnadsgatan.
 Rådfrågningstid 12—1. Allm. tel. 57 63.

Damhårabeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental hos Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Eva Hellmans
 illustrerade
KOKBOK
 å 6,75 inb. är allmänt omtyckt och rekommenderad af Idun.

Försäljning och uthyrning
 af goda Pianon o. Orglar. Flerårig garanti. Begagnade instr. tagas i byte.
 Pianon, begagnade, från 100, 200, 275 å 350 kr. hos **C. A. V. Lundholm** 28 Hamngatan 28.

I hela världen
 finnes icke något bättre samt för kökskärl och händer behagligare rengöringsmedel än **LAGERMANS Kraft-Skur-Pulver.**
 Köpes hos alla specerister i riket. Ende tillverkare **KRAFT-TVÅL-FABRIKEN, Jönköping.**

Dockskåp, Pojkskåp, Barnmöbler, stort urval af Svenska leksaker.
Claestorpsboden,
 26 Fredsgatan 26.
 Filial: 12 Biblioteksgatan 12.

Trötthet
 och en ful gång
 försakas ofta af skoskaf, liktornar och ömma fötter. Ett mycket användt och utmärkt behandlingsmedel häremot är Doktor P. Håkansson's Salubrin.
Hufvudvärk och sjuklighet uppträda ofta i sällskap med kalla fötter. Genom att behandla fötterna med Salubrin bringas huden i mera normal verksamhet.
 Vid behandling en kort stund med Salubrin kan man efter behag använda det utspäddt med vatten eller utspäddt; vid användande af salubrinomslag endast utspäddt såsom i den med hvarje flaska Salubrin följande beskrifningen fullständigare meddelas.
 Allmänheten varnas mot efterrapningar af fabrikatet.

MORGNROCKAR, SIDENBLUSLIF, UNDERKJOLAR
 billigast hos
BRÖDERNA SVENSSON & Co.,
 16 Hamngatan 16. (b)

Nornans Familjmaskiner
 äro oöfverträffade genom sin tysta, lätta gång samt vackra sömnad och utstyrel.
Nornans Symaskins-verkstad,
 Birger-Jarlsgatan 6, Stockholm.

UNE DAME, DISTINGUÉE très bien recommandée, donne des leçons de français et voudrait encore disposer de quelques heures par semaine. S'adresser au **Tjädars Bureau, Malmstorgsgatan 5, 2 tr.**

Claestorps-Boden,
STOCKHOLM.
 Arbeten för glöddritning, skärning och målning.
Fredsgatan 26, Biblioteksgatan 12,

LIEBIG Company's
KÖTT-EXTRAKT
 Endast äkta **Liebig**
 när hvarje burk bär namnteckning
 Drygast, därför billigast. **i blått tryck.**
 En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige
OTTO DAHLSTRÖM & Co., STOCKHOLM.
 (S. T. A. 55406)

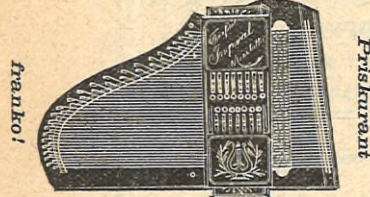
F. Uhnér & Co.,
 — Etablerad 1866 —
22 Fredsgatan 22.
 Utsökt sortiment af **Möbelyger, Gardiner, Portiärer, Borddukar, Mattor**
 — Reelt och billigast. —
 Profver utlämnas till landsorten.

Köp alltid radiatorsmör!
FRU HILDA ARNESEN behandlar **hår-sjukdomar** medelst massage. Behandlingen verkar välgörande på hufvudet och nervsystemet. Mottagning 10—2, 5—7. Tel. Österm. 2124. Strandvägen 13, 2 tr. ö. g.
REFORMLIF
 förfärdigas.
Maria Kjellborg,
 Narvavägen 24, ö. g. 3 tr.

Husmödrar!
Spara
är lösen för hvarje
husmoder med en
begränsad hushålls-
hållspenning!
Huru göra en
verkligt stor bespara-
ring? Jo, använd
den i Edra hushåll
Pellerins Margarin,
Göteborg, som är
bäst, ärgast och
billigast!

Världens bästa Zittra, lättlärdt inom 1 timme.

Otto Hillman, Göteborg.

Gratis sändes efter ingången rekvisi-
tion portofritt profex. å Breda-
blick och Sveriges Rikes Lag.
Redaktionen af Bredablick, Stockholm.

EN TREFLIG DUBLETT
uthyres åt ensam person, med eller utan in-
ackordering, i officersfamilj. Svar till K.
H. S., adress Iduns byrå, Klara Södra
Kyrkogata 16, Stockholm. (819)

Präst-Ost,

halffet, vägande 7 kg. styck, säljes å 1,05
pr kg. mot efterkräf. Vid köp af 40 kg.
fraktfritt.

V. E. Forsell, Göteborg.

Rekvirera till Julklappar

åt edra gossar några af mina maskiner
och de bli säkert nöjda.

Ångmaskiner finnas i olika storlekar till
pris kr. 2:50, 3, 4, 5, 7, 11, 12:50, 20 och
30. Pråkiga ångbåtar kr. 4:75 och 6:50.
Modellmaskiner och axelledningar m. m.
finnes. Rekvisitioner för jul torde insändas
med omgående och åtföljas af likvid.
Albert Brunsög, Eskilstuna.

H. G. Söderbergs

Import-Aktiebolag.

Äkta Marie-Briquetter.

Kontor: Slussplan 63 A.
(Räntmästarehuset)

Allm. Tel. 25 82 & 4 51.
Riks- " 575.

Träsnidarejörn.

Största sortiment Illustrationer och pris-
lista sändas på begäran gratis.
P. AUG. PAULSSON, Helsingborg.

En bok för svenska hem.

VALDA SKRIFTER af H. P. Odman.

utkommer i häften å 35 öre.

Närmare 400 illustrationer.
En hvar, som anskaffar fem sub-
skribenter, erhåller själf
ett ex. af arbetet gratis.

Anmälan i närmaste bokhandel.

GROSSE & BLACKWELL, LTD

LONDON.

Etablerad 1706. Hofleverantörer till H.M. Drottningen af England.

PICKLES, SÄSER, MARMELADER.

erhållas hos alla större specerihandlare inom riket.

Fru Stina Rodenstams

Hushålls-Skola,

HUDIKSVALL.

Läroämnen: Matlagning, linnesöm, strykning, handarbeten, träskärning m. m.

Vårterminen börjar 18 januari. * Prospekt på begäran.

Damernas jularbeten.

Mönster för Gobelinsömnad och Konstväfnad
af OLGA HANBEGG.

Finnes i alla boklädor.

Moderna mönster.

Pris kr. 2:50.

(G. 92395)

Nyttiga Julpresenter.

Svarta och kulörta Sidentyger för klädningar och bluslif.

Svarta och kulörta Ylleklädningstyger.

Silkes-Sammet, för klädningar, bluslif och garnityrer.

Velveteen, façonerad och enfärgad, alla färger.

Sidenparaplyer från 5 kr. pr st.

Gloriaparaplyer från 2 kr. pr st.

OBS! Marinblå Ylle-Klädningstyger,
alla moderna kvalitéer och nyanser.

Ljusa Klädningstyger

i siden, halvsiden, mohair och helylle, alla moderna färger.

AUGUST CARLSON.

Siden- och Manufakturmagasiner.

50 Vesterlånggatan 50 och 61 Drottninggatan 61.

BRANDER & Co,

Stockholm, Paris,

London.

Promenad- och inredningar
Sturegatan 24.
Allm. Telefon 88 28.

Skandinaviska Gummiaktiebolagets

Galoscher.

Hållbarheten garanteras.

Billigare än ryska.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.

Stenkol, Cokes,

1:a maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccessärer.

Carré-Briketter

för kokspisar, kakelugnar, strykugnar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.

1:a ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter

Glacemaskiner

af bästa amerikanska konstruktion.

Liter 2 3 4 6 8 10

Kr. 10 - 12.50 15. - 20. - 25. - 30. -

JOSEPH LEJA, Stockholm.

Stor
Jul-
Exposition
i butiken

26 Regeringsgat. 26.

Illustr. JULKATALOG

sändes till landsorten

på begäran

franco.

Originellaste Fantasmöbel

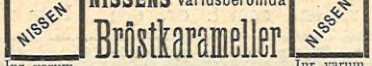
i fornnordisk stil
för glödbörning ell.
målning. Pris omä-
lad kr. 25, stopp-
ning af soff. o. stol-
sitsarne ökar 10:50.

Målad i hvitt och guld, stoppad 50 kr.

Målning i önskade kulörer verkställas.

Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.

(Försälj.-mag. 27 Beridarebang. 27, Sthlm.)

NISSENS världsbekända
Bröstkarameller

Försäljes hos alla väl sorterade Specerihand-
lande samt i parti hos
A.-B. Nissens Manufacturing,
STOCKHOLM.

Pappersmattor.

Starka, vackra gångmattor i olika färger
å 65 öre pr meter säljes från Krontorps Gärd,
adr. Vermlands Björneborg.

Lotten Ljungdahl's Hvitvaruaffär

9 Malmskilnadsgatan 9.

Allm. Telef. 106 14.

Beställningar emottagas å all slags
sömnad, äfven då tyg in-
lämnas.

KNEIPP BADEN BORG, NORRKÖPING.

Vinterkurerna (1 okt.-15 maj) mycket verksamma
Kurorten hålles öppen äfven under Julen.

Våla-Stolar.

Undertecknad får för den ärade allmän-
heten rekommendera sina välgjorda arbeten
af alla sorter Stolar, såsom sals-, för-
maks-, pinn- & gungstolar samt sals-,
serverings- och matduksbord m. m.
Beställningar utföras skyndsamt och till bil-
ligaste priser. Illustrerad prisurant sändes,
då enkelt porto bifogas.

Postadress:

J. LINDHOLM,

Öster-Våla.

O. A. Nilssons Advokatbyrå

Innehafvare:

O. A. Nilsson, Arthur Rockström,
Hofräts e. o. notarier.

38 Stora Nygatan 38.

Allm. Tel. 2157. Rikstel. 2408.

Kontorstid 9 f. m. - 4 e. m. Årsackord
på förmånliga villkor. Engelska och
tyska talas. (S. T. A. 64263)

Bröstkaramellen "Hosta Icke"

rekommenderas.

Ende tillverkare C. A. JANSSON,
Ragvaldsrappor A. Tel. 37 18.

Försäljningsbodar:

Högbergsgatan 27, Malmstorgsgatan 6.

A. T. 1520 A. T. 11241.

ADOPTIVDOTTER,
6 å 14 år, antages af bättre, barnlös fam.
5000 kr. må inbet. som med första pant-
obligation tillförsäkras barnet i större landt-
egendom. Diskretion lovas och fordras.
Svar »Arfvinge sökes», p. r. Kristiania.

Sv. Panoptikon

Stockholm.

* Största sevärdhet. *

Tänk på de dina!

Allmänna

Pensionsförsäkringsbolaget

tillförsäkras på fördelaktiga villkor

utbetalningsfria pensioner

åt änkor och barn eller andra efterlevande
meddelar dessutom lifränte-, kapital- och
testaments-försäkringar i olika kom-
binationer.

OBS! Äfven genast börjande lifräntor
All bolagets vinst tillfaller de för-
säkrade antingen i form af höjda pensioner
eller nedsatta försäkringsavgifter.

Hufvudkontor: Strömsborg, Stockholm.

Bankaktiebolaget

Stockholm—Öfre Norrland,

Drottninggatan 6.

Hushållräkning 5 %.

Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Inteckningsbolaget.

—Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiebolag—

Hufvudkontor: Malmstorgsgatan n:r 1,

öppet 10—3.

Afdelningskontor: Biblioteksgatan n:r 13,

öppet kl. 1/2 10—3.

Depositionsränta..... 5 proc.

Upp- och Afskrifningsränta..... 3 "

Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.) 4 1/2 "

På kapitalräkning å 6 mån uppsägning

godtgöres Bankens högsta depositionsränta

och tillämpas vid inträffande ränteförändring

den nya räntesatsen omedelbart utan före-
gående uppsägning. (S. T. A. 51875)

BRAND

FÖRSÄKRINGS

AKTIEBOLAGET

FENIX

JAKOBSTORG

Sparkassa 5 1/2 proc.

Aktiebolaget

Stockholms Privat-Assistans.

Bank- & Hufvudkontor

16 Regeringsgatan 16.

Clara Fabriks

Stearinljus

Fru Sofia Larsson, Jönköping.

"ÖRTMIXTUR" för magsjukdom

Har rönt exempellos framgång. Flera tus-
sen människor välsigna den. Rekommenderas
deras af läkare och barnmorskor. 6 fl. på
en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järn-
väg mot efterkräf, på båtar endast då den
är förut betald. Uppgif den sort, som öns-
kas af de tre sorterna. Endast hel sats
sändes.

Nr 1. Hellösande för kronisk förstopp-
ning, magkatarr m. m.

Nr 2. Hallösande för magsyra, kolik,
gallsten m. m.

Nr 3. Bindande för tarmkatarr, diarré
m. m. — Jönköping i januari 1899.

Rikstelefon.

Sofia Larsson, Östra Storgatan 63,
Jönköping.

Plats-annonserna

återfinnas i innerarket!